

Asia: Asia VN/30930/2022

Luonnos hallituksen esityksestä: kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) voimaansaattaminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

08.05.2023

Lausunto: Luonnos hallituksen esitykseksi kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) voimaansaattamisesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/30930/2022

Tausta

Kestävyysraportointidirektiivi ("CSRD") asettaa pakottavasti julkistamisvelvollisuuden yrityksille niiden kestävyystiedoista koskien ympäristöä, sosiaalisia vaikutuksia kuin yrityshallintoa. Direktiivi on keskeinen työkalu pääomavirtojen kohdentamisessa. Sijoitusrahastojen ja muiden finanssimarkkinatoimijoiden "vihreys" määritetään niiden investointikohteiden kestävyystietojen perusteella, jonka vuoksi on kehitetty keinoja kestävyuden arvioinnille ja tietojen vertailtavuudelle.

Julkistamisvelvollisuus koskee: i) pörssiyrityksiä (pl. mikrokokoiset); ii) vakuutuslaitoksia; iii) pankkeja; iv) muita suuryrityksiä. Velvoite ulottuu osakeyhtiöiden ohella myös osuuskuntaan, jos sen joukkolaina on noteerattu pörssissä tai joka muuten on kooltaan suuryritys.

Direktiivi on luonteeltaan raamisäännös, jonka mukaisten velvoitteiden tarkka sisältö määritetty komission asetuksissa, ns. raportointistandardeissa.

1) Yleisesti

Teknologiateollisuus ry pitää yritysvastuuta sekä yritysten kestävyysraportoinnin kehittämistä tärkeänä ja ajankohtaisena aiheena. Teknologiateollisuus kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi kestävyysraportointidirektiivin ("CSRD") voimaan saattamiseksi.

Vastuullisuus on Teknologiateollisuus ry:lle ja sen jäsenyrityksille menestyvän liiketoiminnan perusta ja osa jokapäiväistä toimintaa. Teknologiateollisuudessa ymmärretään, että liiketoiminnan kasvu ja uudistuminen on toteutettava ympäristön ja yhteiskunnan kannalta kestävällä tavalla. Erityisesti kansainvälisesti toimivien yritysten on huomioitava ihmisoikeudet läpinäkyvästi sekä omassa toiminnassaan että arvoketjussaan. Ilmastonmuutoksen, luontokadon ja luonnonvarojen ylikulutuksen vuoksi pidämme myös siirtymistä hiilineutraaliin kiertotalouteen välttämättömänä. Teknologiateollisuus on sitoutunut Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteeseen ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi 1,5 asteeseen ja tukee EU:n biodiversiteettistrategian tavoitetta, jonka mukaan luonnon monimuotoisuus on lähtenyt toipumaan vuoteen 2030 mennessä. Toimialalle on laadittu vähähiilitekartta, biodiversiteettiohjelma ja vastuullisuuslinjaukset näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Teknologiateollisuus toteutti vuonna 2022 selvityksen, jonka mukaan alan yritykset toteuttavat jo hyvin vapaaehtoisuuteen perustuvia vastuullisuustoimia. Teknologiateollisuuden yritykset näkevät vastuullisuuden tärkeänä osana liiketoimintaansa ja kasvunmahdollistajana. Lisäksi liikevaihdolla mitattuna yli 70 % Teknologiateollisuus ry:n jäsenyrityksistä on asettanut itselleen kestävä kehityksen tavoitteita.

Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä sitä, että yritysten kestävyysraportointi perustuu tieteelliselle tutkimukselle sekä vertailtavalle ja yhdenmukaiselle tiedolle. On hyvä, että pykäläluonnoksissa on pyritty välttämään kansallista ylisääntelyä. Kestävyys- ja vastuullisuuskysymysten ollessa yleisesti globaaleja, on syytä huolehtia, että kansallinen kestävyysraportointia koskeva käytäntöönnotto vastaa kansainvälistä tai EU-tasoisia yhdenmukaisuutta laajemman vertailtavuuden ja kansainvälisen kilpailukykyyn säilyttämiseksi.

Teknologiateollisuus haluaa muistuttaa, että kestävyysraportointistandardien tulisi olla oikeasuhteisia, eivätkä ne saisi aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista rasitetta yrityksille, jotka ovat velvollisia käyttämään niitä. Olisi myös varmistettava, että yritysten kestävyysraportointistandardien mukaisesti raportoimat tiedot vastaavat käyttäjien tarpeita eivätkä aiheuta vaivan ja kustannusten puolesta suhteetonta rasitetta raportoiville yrityksille ja niille, joihin vaikutus kohdistuu välillisesti osana kyseisten yritysten arvoketjua. Pidämme myös tärkeänä, että kestävyysraportointistandardeissa ei aseteta julkistamisvaatimuksia, jotka edellyttäisivät, että

yritykset hankkivat arvoketjussaan olevilta pieniltä ja keskisuurilta yrityksiltä enemmän tietoja kuin mitä pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevien kestävyysraportointistandardien mukaisesti on julkistettava.

Oikeasuhteisuus ja mahdollisuus vastata raportointivelvoitteisiin on olennaista huomioida erityisesti pk-yrityksiin kohdistuvien standardien ja kestävyysraportointivelvoitteiden myöhemmässä kehittämisessä ja implementoinnissa.

Lisäksi tulisi varmistaa, että uusista raportointisäännöksistä ei juonnu yritykselle velvollisuutta liikesalaisuuksien julkistamiseen.

Raportoinnin julkistaminen sekä raportoivien tietojen toimittaminen oikeille tahoille tulisi olla yrityksille mahdollisimman kevyt toteuttaa.

Pidämme valitettavana, että Euroopan komission direktiiviesitystä yritysten kestävästä hallinnoinnista ja asianmukaisesta huolellisuudesta ("CSDDD") ei sen keskeneräisyyden vuoksi ole voitu ottaa sen lopullisessa muodossaan huomioon kestävyysraportoinnin kansallisissa pykäluonnoksissa. Näkemyksemme mukaan Euroopan komission lopullinen muotoilu yritysten kestävästä hallinnoinnista ja asianmukaisesta huolellisuudesta koskevasta direktiivistä vaikuttaa keskeisesti kestävyysraportointidirektiivin asettamiin kansallisiin velvoitteisiin ja siinä käytettyihin termiviittauksiin. Arvoketjuun ("value chain") ja toimitusketjuun ("supply chain") tehdyt viittaukset tulisivat olla selkeitä ja yhdenmukaisia taustalla toimivan EU yritysvastuun ja huolellisuusvelvoitteen kanssa. Teknologiateollisuus ry on pitänyt esillä sitä, että CSDDD direktiivin määrittämä huolellisuusvelvoite yrityksille kattaisi vain toimitusketjun ensimmäisen portaan koko arvoketjun sijaan.

2) Auditointi ja kestävyysraportoinnin varmentaminen

Teknologiateollisuus ry:n näkemyksen mukaan olisi tärkeää, että kestävyysraporttien auditointia ja varmennusta ei tulisi rajoittaa vain tilintarkastusyhteisöille. Yrityksillä tulisi olla mahdollisuus valita laajemmin riippumattomia varmennuspalvelujen tarjoajia kestävyysraportoinnin varmentamista varten.

Kestävyysraportoinnin auditoinnin ja varmentamisen keskittämisen riskinä tilintarkastusyhteisöille on, että se voisi vaarantaa tilintarkastajien riippumattomuuden ja nostaa tilintarkastuspalkkioita tai kestävyysraportoinnin varmennukseen liittyviä palkkioita kohtuuttomasti. Tilintarkastusyhteisöjen osaaminen ei myöskään ole kaikkien alan toimijoiden osalta riittävän laaja-alaista tai syvällistä, jotta se mahdollistaisi laadukkaan tarkastus- ja auditointitoiminnan kestävyysraportoinnille.

Teknologiateollisuus ry:n näkemyksen mukaan kestävyysasiantuntijoiden kysyntä tulee voimakkaasti lisääntymään kestävyysraportoinnin veloitteiden myötä ja myös esityksen taustatiedoissa on arvioitu yli sadan uuden kestävyysasiantuntijan tarve vuoteen 2024 mennessä.

Tämän nopeasti kasvavan kysynnän sekä uuden kestävyysvarmennusmarkkinan riittävän kilpailun varmistamiseksi ei kestävyystietojen varmennusta tulisi rajoittaa pelkästään kotimaisten tilintarkastustoimijoiden tai ETA-alueella toimivien akkreditoitujen varmennuslaitosten varaan. Kysymys on tärkeä myös suomalaisen markkinan sekä kilpailukykyämme kannalta.

Suomalaiset suunnittelu- ja konsultointialan yritykset ovat jo nyt tehneet yrityksille tieteelliseen tutkimukseen perustuvia kestävyysarviointeja sekä -raportointeja. Alan toimijoilla on kestävyteen liittyvää keskeistä tieteellistä osaamista ja asian tuntemusta. Kuten direktiiviluonnoksessa on mainittu, on erityisen tärkeää, että ilmastoon liittyvät suunnitelmat perustuvat uusimpaan tutkimustietoon, mukaan lukien hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) ja ilmastonmuutosta käsittelevän eurooppalaisen tieteellisen neuvottelukunnan raportteihin.

3) Sanktiot ja rangaistukset

Kestävyysraportointivelvoitteiden laiminlyömisestä seuraavien sanktioiden tulee olla rikkomuksiin nähden oikeasuhteisia. Teknologiateollisuus ry katsoo, että tilinpäätös- ja kirjanpitolakiin sovellettavaa rikoslakia ei voida soveltaa sellaisenaan kestävyysraportointivelvoitteiden laiminlyömisestä syntyviin sanktioihin.

Teknologiateollisuus ry katsoo kuten muun muassa Elinkeinoelämänkeskusliitto, että tilinpäätös ja kestävyysraportti ovat varsin erityyppisiä dokumentteja yrityksen toiminnan kannalta ja että tilinpäätöksen laiminlyöntiin tai virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen tulee tästä syystä olla vahvemmin sanktioitu kuin muut tiedot.

Kestävyystietojen osalta tulisi ensi vaiheessa valita lainsäädännössä hallinnolliset seuraamukset. Näin otettaisiin huomioon myös se, että yrityksiä tulkinna ja näkemykset voivat mahdollisesti hieman erota toisistaan uuden, hyvin masiivisen lainsäädännön astuessa voimaan. Oikeudellinen epävarmuus ei saisi johtaa aiheettomiin ja liian ankariin seuraamuksiin väärin valitun seuraamustason vuoksi.

Lisätietoja varten

Noora Kuparinen

Asiantuntija, kestävä kasvu

noora.kuparinen@teknologiateollisuus.fi

040 742 5603

Kuparinen Noora
Teknologiateollisuus ry